

**TAAL
ACTIEF**

**TAAL
ACTIEF**
TAAL

**TAAL
ACTIEF**
TEKSTBEGRIP

**TAAL
ACTIEF**
SPELLING

Uitgangspunten van

Taal actief - tekstbegrip

Uitgangspunten van Tekstbegrip

- Samenhang tussen de teksten en de taaldomeinen van Taal actief: communicatie, woordenschat en taal verkennen
- Werken met rijke teksten
- Een grote variatie aan tekstgenres
- De tekst staat centraal
- Herhaald en verdiepend lezen (ingebed in de opdrachten)
- Vier opdrachten per les en bij elke opdracht een tekstgericht leesdoel
- Samen actief met de tekst aan de slag
- LOTS- & HOTS-opdrachten

Samenhang met de leerlijn communicatie

**TAAL
ACTIEF**

schrijftaak: een brief schrijven aan een onbekende
spreek- & luistertaak: een onbekende aanspreken en beleefd om hulp vragen

Samenhang met de leerlijn woordenschat

TAAL
ACTIEF

THEMA 5-8

WOORDENLIJST

THEMA 5

LES 1

plechtig
deftig en serieus

reiken naar
je uitstrekken om iets te pakken

het ritueel
handelingen in een vaste volgorde

serieus
ernstig, iets echt menen

LES 2

de apparatuur
verschillende apparaten waarmee je bepaalde dingen makkelijker kunt doen

het decor
alle voorwerpen samen die de plaats voorstellen waar een toneelstuk zich afspeelt

de opname
geluiden of beelden die worden opgenomen

de stijl
de manier waarop iemand iets doet, bijvoorbeeld schrijven of schilderen

LES 3

bloednerveus
heel erg zenuwachtig

het nopje
dopje onder op de zool van een schoen of slipper

de teug
een slok

LES 4

onbepékt
zonder regels, vrij, zoveel als je wilt

de sollicitatie
de reactie van iemand op een oproep voor een baan

obs
openbare basisschool

THEMA 6

LES 1

in de weer zijn
met iets bezig zijn

stuntelig
onhandig

de schemering
als het al een beetje donker is

bedelen
vragen

LES 2

de verenplumeau
een soort borstel, gemaakt van veren

de overbevissing
wanneer er te veel vissen worden gevangen

het spitsuur
het drukste tijdstip van de dag, omdat veel mensen naar school of naar hun werk gaan

pakkend
boeiend

LES 3

ernaast zitten
het fout hebben

de por
een stoot, een stomp

aarzelen
nog even wachten voor je iets zegt of doet

iemand voor gek verklaren
zeggen dat iemand gek is

LES 4

PS
afkorting van postscriptum: naschrift onder aan een brief

de verkiezing
gelegenheid waarbij mensen kunnen stemmen op iets of iemand

het gewei
de hoorns van bijvoorbeeld een hert

THEMA 7

LES 1

giechelen
met hoge geluidjes lachen

de jodium
een vloeistof waarmee je wonden schoonmaakt

knisperen
een zacht krakend geluid maken

verontwaardigd
boos zijn, omdat je iets niet goed of niet eerlijk vindt

LES 2

de havermout
soort graan

het rooster
een rek van metalen staven

stug
iets wat je moeilijk kunt buigen

de gluten
een stof in graankorrels

LES 3

gammel
als iets niet stevig in elkaar zit

ondernemend
als je nieuwe dingen bedenkt of doet

rammen
ergens heel hard tegenaan rijden of stoten

LES 4

baseren op
uitgaan van iets wat je weet en zo je mening of idee vormen

het geduld
rustig kunnen wachten, zonder je te ergeren

stroef
niet glad, niet gemakkelijk

THEMA 8

LES 1

de inval
een idee dat je plotseling krijgt

bruikbaar
iets dat ergens voor gebruikt kan worden

leesbaar
duidelijk te lezen

LES 2

lokken
ervoor zorgen dat een mens of een dier naar jou toe komt

tintelen
een prikkelend warm gevoel hebben

de cursor
het knipperende streepje of blokje op het beeldscherm van een computer

onweerstaanbaar
iets wat er zo lekker uitziet, dat je er niet van af kunt blijven

LES 3

afstrippen
iets helemaal kaal maken

bleken
iets lichter van kleur of wit laten worden

de schors
de buitenste laag van takken en bomen

de vezel
een dunne draad in vlees, planten, stoffen

voortbewegen
verder laten bewegen

LES 4

strelen
zachtjes met je hand over huid wrijven

het refrein
een deel van een lied dat wordt herhaald

het couplet
een deel van een lied

LES

THEMA 1

1

aanstellen

erg overdrijven

het dossier

een map met papieren of bestanden die
allemaal over hetzelfde gaan

ijverig

met veel inzet werken, erg je best doen

het zal wel loslopen

het zal wel meevallen

Samenhang met de leerlijn taal verkennen

RELATIES MET TAAL ACTIEF TAAL

TAAL
ACTIEF

SAMENHANG MET TAAL

- Deze tekst past goed bij thema 6.1 van *Taal actief – taal: 'ik ontmoet'* (elkaar leren kennen).
- In deze les komen de volgende schooltaalwoorden aan bod: de ik-persoon, de illustratie, de raad.

EXTRA VRAGEN (optioneel)

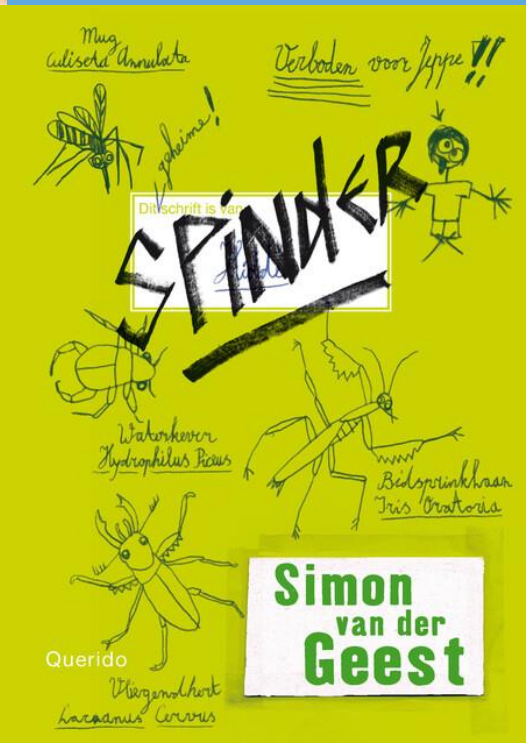
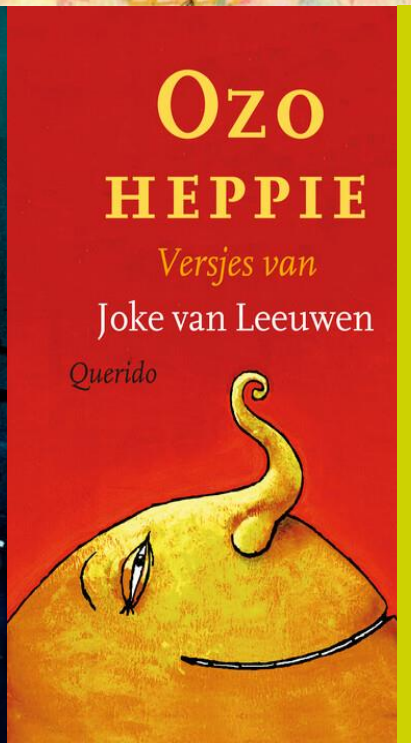
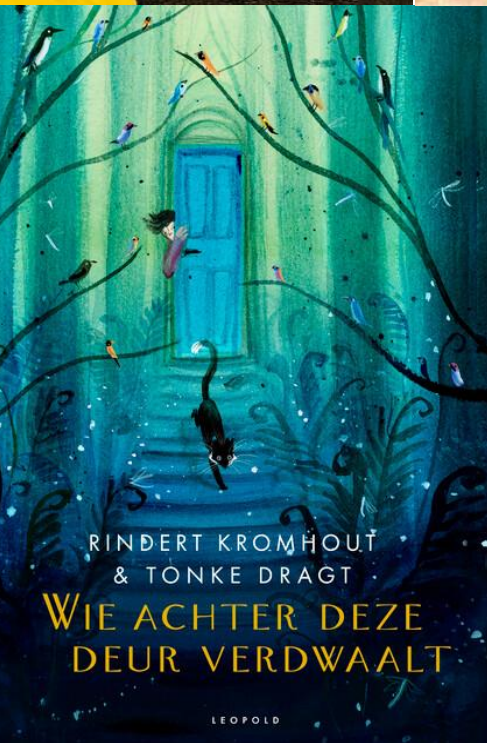
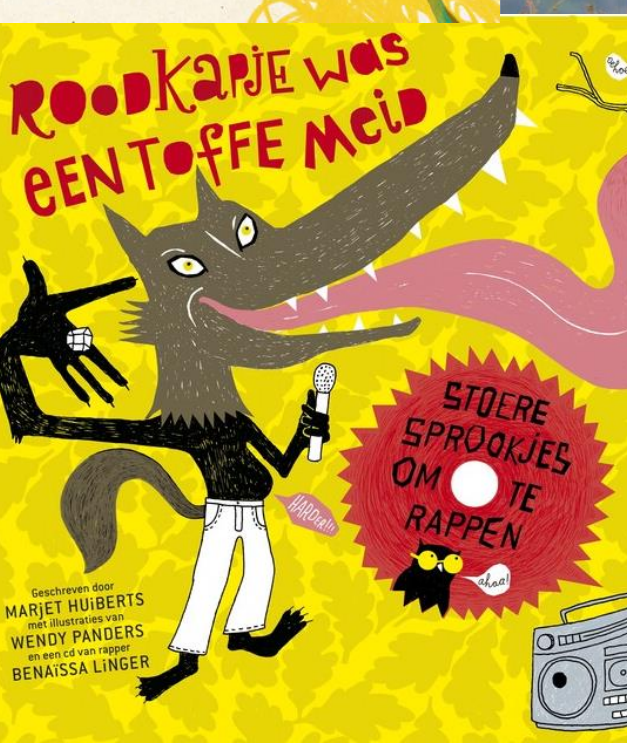
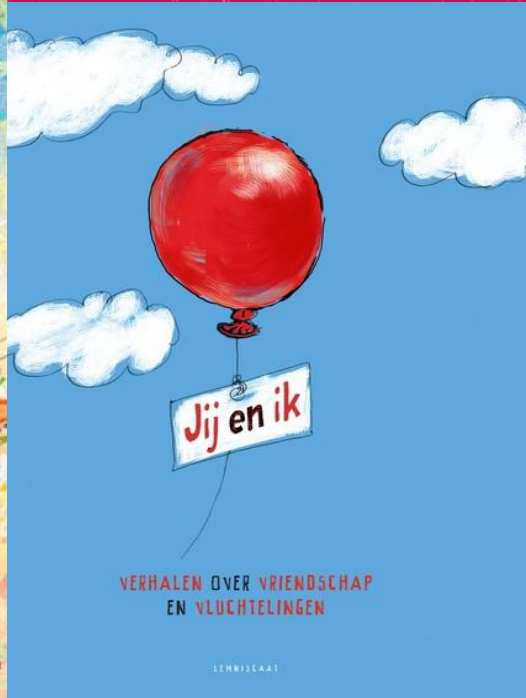
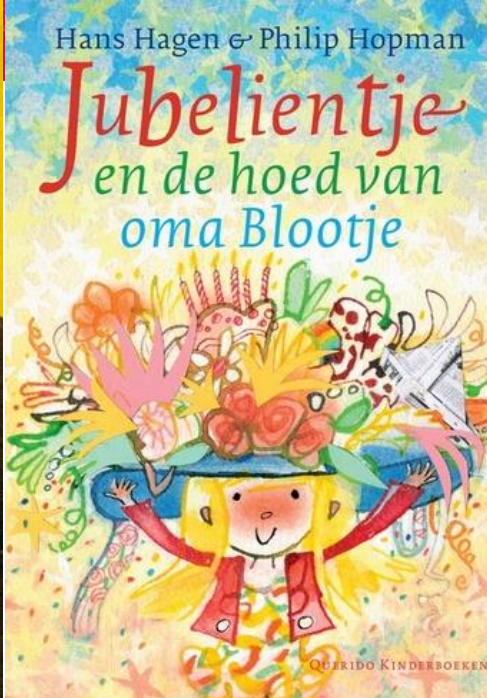
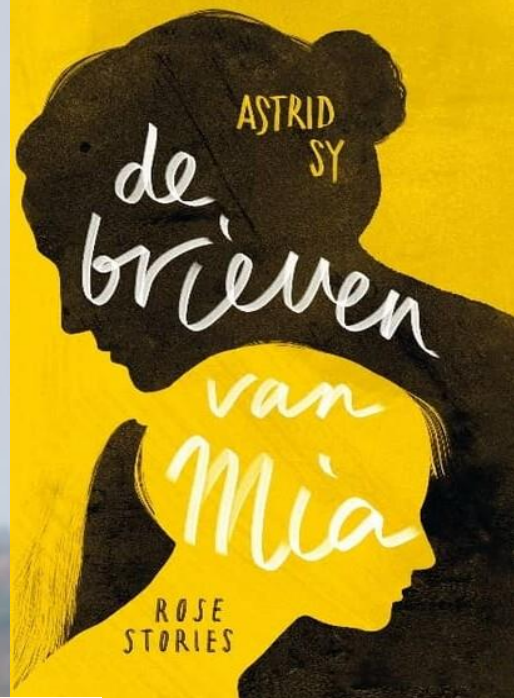
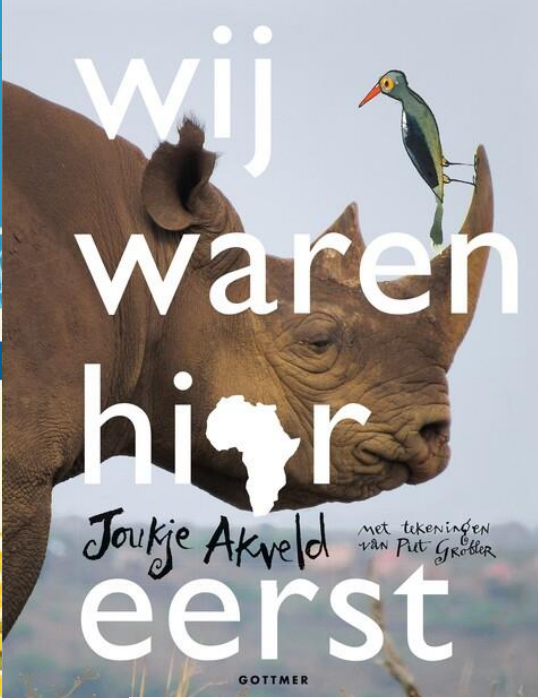
Vergelijkingen met als

- Leg de vergelijking 'Ze maakt dossiers zo dik als ... een dikke stapel pannenkoeken' uit.
[Antwoordsuggestie: het betekent dat ze heel dikke dossiers maakt, want een dikke stapel pannenkoeken is behoorlijk hoog.]

Woorden of zinnen met extra nadruk

- Wijs woorden of zinnen aan die de schrijver extra nadruk heeft gegeven. [Antwoordsuggesties: het woord 'niemand' staat in hoofdletters. Dit lees je extra hard voor, het drukt uit dat Felix het heel vervelend vindt dat hij helemaal niemand kent. Ze gebruikt uitroeptekens en accenttekens om boosheid, geïrriteerdheid of ongeduld uit te drukken. Ook gebruikt ze herhaling 'Je maakt wel een vriend'. Dat drukt uit dat dit voor Felix heel belangrijk is.]

Herhaald en verdiepend lezen

TAAL
ACTIEF

- Herhaald en verdiepend lezen is ingebed in de opdrachten. Door herhaald en verdiepend lezen kunnen de kinderen de opdrachten maken en samen over de opdrachten en de antwoorden praten.

Per opdracht één leesdoel

**TAAL
ACTIEF**

- Elk van de vier opdrachten heeft een tekstgericht leesdoel.
- Elk doel beschrijft wat de kinderen gaan leren over deze tekst.
- Elk doel staat voor een doel van het leerstofaanbod van begrijpend lezen.
- De doelen zijn niet samen te voegen tot één centraal leesdoel.

LEESDOELEN

- 1 Ik kan bedenken op welke dag de hoofdpersoon op kamp gaat.
- 2 Ik kan bewijzen dat Felix zich wel en niet aanstelt.
- 3 Ik kan uitleggen waarom de illustraties bij de tekst passen.
- 4 Ik kan mijn mening geven over de titel van het boek.

Samen actief aan de slag

TAAL
ACTIEF

- Samen praten en denken over de tekst
  - Leerkracht: modelen van een opdracht (en eventueel begeleide oefening)
  - Leerlingen: in tweetallen (interactie tussen de leerlingen)
  - Klassikaal: leren van elkaar tijdens de nabespreking (o.a. met het kaatspatroon)
- Samenwerkingsvormen conform de set van Malmberg

Om de beurt (5-10 minuten)

De kinderen werken om de beurt aan een (deel)opdracht.

- Kind 1 doet iets (geeft voorzet).
- Kind 2 reageert of gaat ermee verder.
- (Eventueel: Kind geeft feedback.)

Vaardigheden: evenredig deelnemen, luisteren

Samen delen (5-10 minuten)

De kinderen maken apart een opdracht en komen bij elkaar om hun werk te bespreken.

- Kind 1 en Kind 2 maken ieder apart hun opdracht.
- Kind 1 en Kind 2 bespreken samen hun werk.

Vaardigheden: informatie uitwisselen, luisteren

LOTS- en HOTS-opdrachten

- LOTS-opdrachten: lower order thinking skills
  - > letterlijk tekstbegrip
  - > informatie is letterlijk uit de tekst te halen
- HOTS-opdrachten: higher order thinking skills
  - > afleiden van informatie die niet letterlijk in de tekst staat.
  - > zetten kinderen aan om na te denken over de tekst
  - > zetten kinderen aan tot complexere antwoorden
  - > er is zelden sprake van goed/fout

De rol van de leerkracht

- De leerkracht moet de verschuiving maken van “opdrachtmodus” naar ‘tekstgerichte dialoog’.
- De HL ondersteunt de leerkracht bij de tekstgerichte dialoog. Bij HOTS-opdrachten worden antwoordsuggesties gedaan, maar er is zelden sprake van goed of fout.
- De leerkracht neemt een nieuwsgierige houding aan en stelt vaak de ‘waarom-vraag’.
- De HL ondersteunt de leerkracht elke les bij het modelen van 2 opdrachten.

Uitgangspunten van Tekstbegrip

- Samenhang tussen de teksten en de taaldomeinen van Taal actief: communicatie, woordenschat en taal verkennen
- Werken met rijke teksten
- Een grote variatie aan tekstgenres
- De tekst staat centraal
- Herhaald en verdiepend lezen (ingebed in de opdrachten)
- Vier opdrachten per les en bij elke opdracht een tekstgericht leesdoel
- Samen actief met de tekst aan de slag
- LOTS- & HOTS-opdrachten

Organisatie & structuur

TAAL
ACTIEF

- **jaar**
  - 8 thema's van 4 weken
  - ruimte voor uitloop
- **week**
  - 1 les per week
  - 60 min of 2 x 30 min
- **les**
  - vaste opbouw
  - 4 opdrachten
  - modellen, samenwerken en samen praten over de tekst

Materialisatie

- Elk leerjaar 2 leeswerkboeken + 2 leshandleidingen (thema 1-4 & thema 5-8)
- Digibordsoftware
- Een extra leerwerkboek 'Verder met teksten' voor zelfstandig werken in groep 7 en in groep 8

Bekijk ook het webinar van tekstbegrip!

Scan de QR code